

สารบัญ

บทที่ 1	ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	
	• ศาสนาสากล	7
	• ศาสนาพราหมณ์ฮินดู	10
	• ศาสนาคริสต์	19
	• ศาสนาอิสลาม	26
	• ศาสนาพุทธ	31
	• แนวข้อสอบท้ายบท	64
บทที่ 2	สังคมวิทยา	
	• สังคมวิทยา	68
	• โครงสร้างทางสังคม	70
	• สังคมไทย	78
	• วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	79
	• การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม	84
	• ปัญหาสังคม	87
	• แนวข้อสอบท้ายบท	89
บทที่ 3	รัฐศาสตร์	
	• รัฐและการปกครอง	93
	• ประชาธิปไตยกับเผด็จการ	98
	• ระบบเศรษฐกิจกับระบบการเมือง	104
	• การมีส่วนร่วมทางการเมือง	105
	• รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	107
	• แนวข้อสอบท้ายบท	114
บทที่ 4	กฎหมาย	
	• ลักษณะของกฎหมาย	117
	• ระบบกฎหมาย	119
	• การแบ่งประเภทกฎหมาย	120
	• กฎหมายลายลักษณ์อักษร	121
	• กระบวนการยุติธรรมของไทย	125

• กฎหมายอาญา	127
• กฎหมายแพ่งและพาณิชย์	132
• กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน	133
• กฎหมายว่าด้วยหนี้	135
• กฎหมายครอบครัว	138
• กฎหมายว่าด้วยมรดก	140
• แนวข้อสอบท้ายบท	142

บทที่ 5 เศรษฐศาสตร์

• เศรษฐศาสตร์	146
• ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์	147
• กระบวนการทางเศรษฐศาสตร์	148
• การเงิน การธนาคาร และการคลัง	159
• เศรษฐกิจระหว่างประเทศ	166
• องค์การเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	171
• กลุ่มการค้าเสรี	172
• การพัฒนาเศรษฐกิจ	172
• กิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ	175
• ปัญหาเศรษฐกิจและการคุ้มครองผู้บริโภค	178
• แนวข้อสอบท้ายบท	181

บทที่ 6 ประวัติศาสตร์

• ศักราชและการเทียบศักราช	186
• การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	188
• หลักฐานทางประวัติศาสตร์	193
• ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์	193
• ประวัติศาสตร์ไทย	195
• ประวัติศาสตร์สากล	209
• ประวัติศาสตร์จีน	219
• ประวัติศาสตร์อินเดีย	221
• แนวข้อสอบท้ายบท	223

บทที่ 7 อูมิศาสตร์

- เครื่องมือทางอูมิศาสตร์ 227
- อูมิศาสตร์กายภาพ 238
- อูมิศาสตร์ประเทศไทย 254
- การจัดการสิ่งแวดล้อม 266
- ภัยพิบัติทางธรรมชาติ 274
- แนวข้อสอบท้ายบท 275

บทที่ 8 เอเชีย

- ประเทศสมาชิกอาเซียน 280
- วัตถุประสงค์ หลักการพื้นฐาน และโครงสร้างของอาเซียน 281
- กฎบัตรอาเซียน 284
- ประชาคมอาเซียน 285
- การเงินและเศรษฐกิจอาเซียน 285
- ข้อพิพาทในอาเซียน 289
- แนวข้อสอบท้ายบท 290

เฉลยแนวข้อสอบท้ายบท

293

บทที่ 1

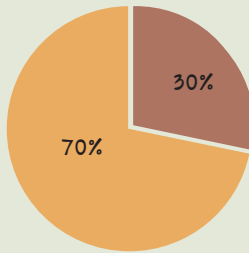
ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

เทคนิคเตรียมสอบ

เนื้อหาหลักของข้อสอบในสาระนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ศาสนาสากล และพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา

เป็นส่วนที่เด่นที่สุดของข้อสอบ หากมีเวลาจำกัดควรเลือกเก็บส่วนนี้ก่อน หัวข้อที่ออกเยอะที่สุดคือเรื่องหลักธรรม

ศาสนาสากล

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา พราหมณ์ฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม บางปีอาจมีศาสนาเซนและศาสนาซิกข์เพิ่มมาด้วย

1. ศาสนาสากล

1.1 พื้นฐานศาสนาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาสนา

ศาสนา เดิมมีความหมายเหมือนภาษาสันสกฤต หมายถึง คำสั่งสอน เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป คำว่าศาสนาที่ใช้เป็นศัพท์บัญญัติแทนคำภาษาอังกฤษว่า Religion ซึ่งหมายถึงความเชื่อของมนุษย์ อันมีหลักคือ แสดงต้นกำเนิดและจุดสิ้นสุดของโลก ศาสนามีผลต่อจิตใจเป็นหลัก ดังนั้นถ้าใจหายถามถึงความหมายของศาสนา ให้มองหาคำสำคัญคือคำว่าจิตใจ

1.2 จุดกำเนิดของศาสนา

จุดกำเนิดของศาสนามีอยู่ 2 ประการหลัก คือ 1. ความไม่รู้หรืออวิชชา (มูลเหตุการเกิด) 2. ความกลัว (สาเหตุสำคัญ)

นอกจากองค์ประกอบหลัก 2 ประการข้างต้นแล้วยังมีองค์ประกอบรอง ได้แก่ ปัญญาและความเลื่อมใสศรัทธา คือสมองของเราที่ช่วยกลั่นกรองจนเกิดความเลื่อมใสศรัทธาตนเอง

ข้อควรรู้

ความไม่รู้คือองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในบรรดาจุดกำเนิดของศาสนา ถ้าข้อสอบถามว่า ระหว่างความไม่รู้กับความกลัว สองประการนี้ประการใดเกิดก่อน? ให้นักถึงความเป็นจริงว่า เมื่อเราเกิดความลังเล สงสัย หรือความไม่รู้ สมองของเราจะจินตนาการไปในทางที่ดีและไม่ดี หากไปในทางที่ไม่ดี สิ่งที่จะเกิดตามมาก็คือ ความรู้สึกลัว ดังนั้นความไม่รู้จึงเกิดก่อน

1.3 องค์ประกอบและประเภทของศาสนา

1. องค์ประกอบที่สำคัญของศาสนา ประกอบด้วย ศาสดา ศาสนธรรม ศาสนสถาน ศาสนบุคคล ศาสนิกชน และศาสนพิธี

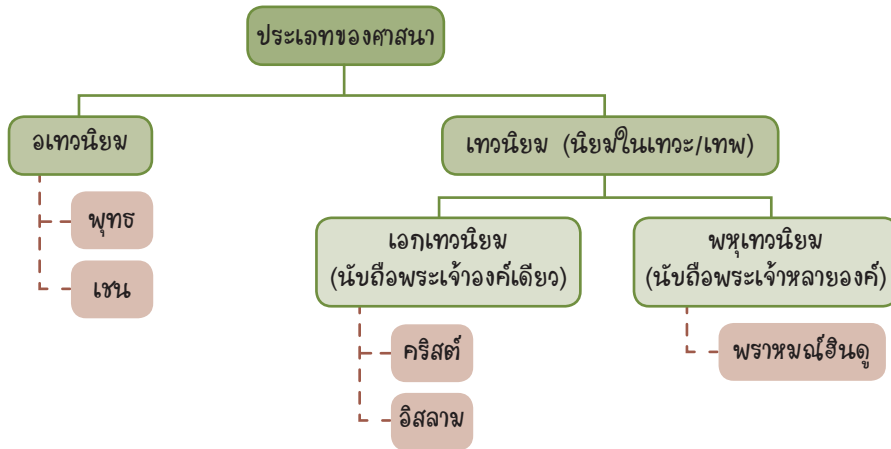
ข้อควรรู้

ข้อสอบส่วนนี้ชอบถามในลักษณะว่า ในองค์ประกอบทั้งหมดของศาสนา องค์ประกอบข้อใดสำคัญที่สุด คำตอบก็คือ ศาสนธรรมหรือหลักคำสอน หรือถามว่า องค์ประกอบข้อใดที่ไม่ปรากฏในปัจจุบัน คำตอบก็คือ ศาสดา

ศาสนาพราหมณ์ฮินดู เป็นศาสนาที่มีองค์ประกอบไม่ครบ โดยไม่มีศาสดา เพราะยกให้พระเจ้าเป็นผู้สร้าง ซึ่งได้สะท้อนแนวความคิดแบบเทวนิยม เรื่องนี้ก็ถูกนำมาเป็นข้อสอบเช่นกัน

นอกจากนี้ข้อสอบแนวองค์ประกอบศาสนายังถูกนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เปรียบเทียบกับต้นไม้ ร่างกาย คอมพิวเตอร์ เช่น ถ้าเคสโทรศัพท์มือถือเปรียบเสมือนพิธีกรรมในศาสนาแล้ว หลักคำสอนจะเปรียบได้กับอะไรในโทรศัพท์มือถือ คำตอบก็คือ ระบบปฏิบัติการนั่นเอง

2. ประเภทของศาสนา

ข้อควรรู้

ศาสนาพุทธเชื่อว่าไม่มีเทพ แต่ไม่เชื่อว่าเทพจะสามารถกำหนดชะตาชีวิตมนุษย์ได้

2. ศาสนาพราหมณ์ฮินดู

2.1 ข้อมูลทั่วไปของศาสนาพราหมณ์ฮินดู

บทที่ 1

จุดเด่นของศาสนา	เป็นศาสนาที่ไม่ปรากฏภูษาศา เก่าแก่ที่สุดในโลก เกิดในชมพูทวีป
สัญลักษณ์ของศาสนา	สัญลักษณ์โอม (อะ + อุ + มะ) อะ = พระศิวะหรือพระอิศวร อุ = พระวิษณุหรือพระนารายณ์ มะ = พระพรหม เรียกรวมว่า “ตรีมูรตี”
จุดมุ่งหมายของศาสนา	การไปรวมกับปรมาตมัน บรรลุโมกษะ ศาสนาพราหมณ์ฮินดูมีความเชื่อเรื่อง “วิญญาณใหญ่” หรือ “วิญญาณสากล” ที่เรียกว่า “ปรมาตมัน” โดยมีความเชื่อว่าเมื่อหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดแล้วจะต้องกลับไปรวมกับปรมาตมัน ซึ่งถือว่าเป็นความยึดมั่นถือมั่นที่ไม่พบในศาสนาอื่น และยังตรงข้ามกับศาสนาพุทธอย่างสิ้นเชิง เพราะศาสนาพุทธเชื่อว่าการหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดคือการนิพพานเป็นอนัตตา ไม่สามารถจับต้องได้

2.2 ความเป็นมาของศาสนาพราหมณ์ฮินดู

ยุคอารยัน

- แบ่งแยกเป็น 2 ฝ่าย เพื่อป้องกันการรวมชาติพันธุ์ ทำให้เกิดระบอบวรรณะขึ้น
  1. ชาวอารยันดั้งเดิม ได้แก่ ทรวิเดียนและมิถิลักชะ
  2. ชาวอารยันอพยพ มีการออกเสียงเพี้ยนเป็น Indus (อินดัส) และเพี้ยนเป็น Hindu (ฮินดู) ในที่สุด
- นับถือเทพเจ้าหลากหลาย ยกย่องธรรมชาติเป็นเทพเจ้า

ยุคพราหมณะ

เป็นยุคที่พราหมณ์เรื่องอำนาจ ยกย่องพระศิวะและพระนารายณ์ให้ศักดิ์เสมอพระพรหม จึงเรียกรวมกันว่าตรีมูรติ มีความเชื่อว่าพระพรหมสร้างมนุษย์ ซึ่งวรรณะต่างๆ แบ่งออกมาจากพระองค์ คือ

- ปาก → พราหมณ์
- แขน → กษัตริย์
- สะโพก → แพศย์
- เท้า → ศูทร

ยุคพระเวท

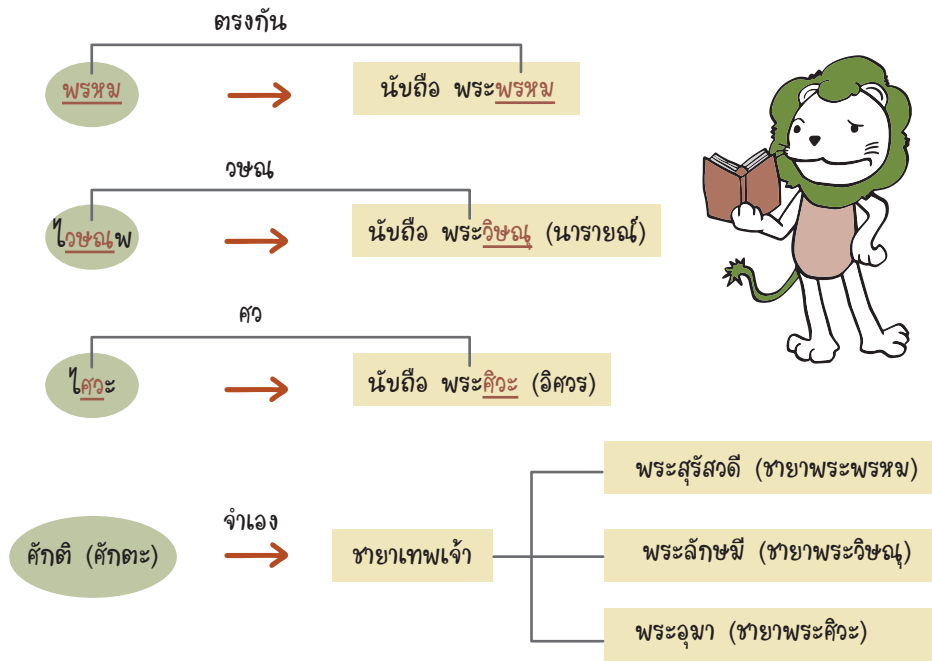
- มีการจัดระเบียบเทพเจ้าตามแบบแผน ซึ่งแบ่งเทพเจ้าเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ บนโลก อากาศ และสวรรค์ พระอินทร์ได้รับการยกย่องมากที่สุดในยุคนี้
- พราหมณ์ได้รับการยกย่อง และเกิดคัมภีร์พระเวท 3 เล่ม
- ไม่มีการใช้ตัวอักษร ใช้การจดจำ เรียกว่า มุขปาฐะ

ยุคฮินดู

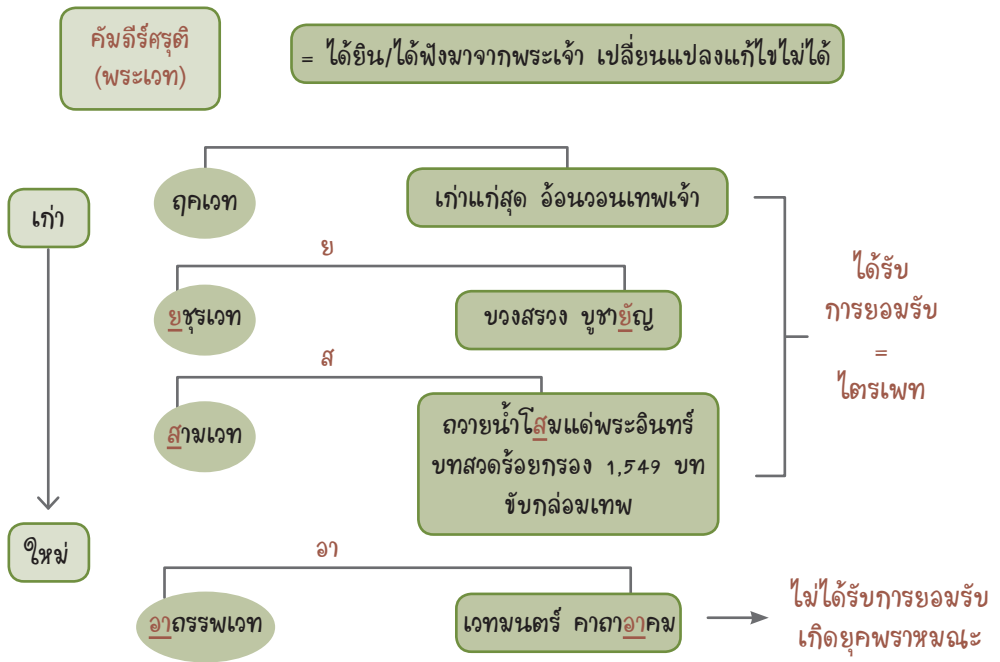
ยุคฮินดูหรือยุคปรัชญา แข่งขันกับศาสนาพุทธ เช่น สอนเรื่องวิญญาณ การกลับไปปรนเปรอตน เวียนว่ายตายเกิด กว่าจะบรรลุโมกษะ มีความเชื่อเรื่องทรรคนะ 6

2.3 นิกรายของศาสนาพราหมณ์ฮินดู

2.4 คัมภีร์ของศาสนาพราหมณ์ฮินดู คัมภีร์ที่กล่าวถึงมี 2 ประเภท ได้แก่ คัมภีร์ศรัทธิตและคัมภีร์สมฤติ

แนวข้อสอบบทที่ 1

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

1 หากปราศจาก “ความเชื่อ” สิ่งใดของศาสนาจะระบุไม่ได้

1. ศาสดา	2. หลักคำสอน
3. รูปเคารพ	4. พิธีกรรม
5. ประเลา	

2 ข้อใดไม่สัมพันธ์กับภาวะที่พัฒนาแล้วตามหลักการของพระพุทธศาสนา

1. ฆราวาสมีความปรารถนาดีพร้อมจะช่วยเหลือผู้อื่น มีความอดทน และปล่อยาง-กายาภาวนา
2. เฝ้ารอเสียงที่ฟังในสิ่งที่ควรฟัง-กายาภาวนา
3. นิกาก็เป็นคนเรียบร้อย รักษาระเบียบวินัยของสังคม ปรับตัวอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้-ศีลภาวนา
4. เองเป็นคนมีความเมตตากรุณา-ศีลภาวนา
5. บอลลูกสามารถรู้และเข้าใจสิ่งทั้งหลายได้ตามความเป็นจริง-ปัญญาภาวนา

3 หลักธรรมใดต่อไปนี้เน้นทฤษฎีที่ส่งผลต่อเนื่องถึงความดีและเป็นเหตุและเป็นผล

1. อริยสัจ 4	2. วิมุตติ
3. ปฏิจจสมุขปาพ	4. ธรรมนิยาม
5. อุปาทาน 4	

4 ข้อใดนิยามการปกครองสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ และการปกครองสมัยทักษิณ ชินวัตร ตามหลักการพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง

1. สมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นโลกาธิปไตย สมัยทักษิณ ชินวัตร เป็นอัสตาทิปไตย
2. ทั้งสองสมัยล้วนเป็นโลกาธิปไตย
3. สมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นอัสตาทิปไตย สมัยทักษิณ ชินวัตร เป็นธรรมาธิปไตย
4. สมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นอัสตาทิปไตย สมัยทักษิณ ชินวัตร เป็นโลกาธิปไตย
5. ทั้งสองสมัยล้วนเป็นอัสตาทิปไตย

5 ศาสนาใดมีความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ใกล้เคียงกัน

1. ศาสนาคริสต์-ศาสนาอิสลาม	2. ศาสนาพุทธ-ศาสนาคริสต์
3. ศาสนาซิกข์-ศาสนาอิสลาม	4. ศาสนาพราหมณ์ฮินดู-ศาสนาพุทธ
5. ศาสนาพราหมณ์ฮินดู-ศาสนาซิกข์	

6 ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวันสำคัญในศาสนาพุทธ

1. นายเอถวายผ้าอาบน้ำฝนในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
2. นายบีทอดกฐินในวันแรม 5 ค่ำ เดือน 12
3. นายซีทอดกฐินในวันลอยกระทง
4. นายดีทอดผ้าป่าในวันเกิดของตัวเอง
5. นายอีเวียนเทียน 4 ครั้งต่อปี

7 เหตุการณ์สำคัญในพุทธกาลเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองไทยปัจจุบัน ข้อใดไม่เข้าพวก

1. วันวิสาขบูชา-การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ	2. วันอาสาฬหบูชา-วันเลือกตั้ง
3. วันมาฆบูชา-การประชุมรัฐสภา	4. วันออกพรรษา-การทำประธาภิจารณ์
5. วันเข้าพรรษา-วันเปิดประชุมสภา	

8 ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับอริยสัจ 4

1. การสอบผ่านในอนาคตคือธรรมที่ต้องบรรลุ
2. เมื่อนักเรียนสอบตก สิ่งแรกที่ต้องนึกถึงคือกำหนดคะแนน
3. ความทุกข์ที่เกิดขึ้นจากการสอบตก นักเรียนต้องกำหนดรู้
4. การเตรียมตัวแก้ไขเพื่อไม่ให้อสอบตกอีก นักเรียนต้องเจริญเอาใจใส่ตัว
5. ความเสียใจที่ตามมา นักเรียนกำหนดให้มันบรรลุ

9 ข้อใดกล่าวถึงเรื่องกรรมในศาสนาต่างๆ ไม่ถูกต้อง

1. ศาสนาพุทธรับความเชื่อเรื่องกรรมมาจากศาสนาพราหมณ์ฮินดู
2. ทั้งพราหมณ์ฮินดูและพุทธ กรรมล้วนเกิดขึ้นจากการกระทำ
3. ศาสนาอิสลามมีความเชื่อเรื่องกรรมที่ใกล้เคียงกับศาสนาอื่น คือเรื่องวันพิพากษาโลก
4. ศาสนาคริสต์ไม่มีความเชื่อเรื่องกรรมเหมือนศาสนาอื่น
5. เรื่องของกรรมเป็นกฎธรรมชาติข้อหนึ่งของศาสนาพุทธ